

مرکز بین المللی بین ادیان

International Interfaith Centre (IIC)

www.interfaith-centre.org

باقر طالبی دارابی

در ششم دسامبر سال ۱۹۹۳، سال درک متقابل و همکاری میان ادیان، در شهر آکسفورد انگلستان نهادی تأسیس شد که شعار آن ایجاد همکاری میان ادیان جهان بود. مرکز بین المللی بین ادیان نتیجه فعالیت‌های روزافزونی است که در زمینه گفت‌وگوی میان ادیان در سراسر جهان در حال انجام است. متولیان این نهاد با درک ضرورت تأسیس مرکزی بین المللی و بین ادیانی که به تمامی این فعالیت‌ها اشراف داشته و قادر باشد به تداوم این همکاری و درک متقابل کمک کند و آن را ادامه دهد، به تأسیس آن همت گماردند.

نهاد مزبور در واقع نهادی هماهنگ کننده است که با همکاری سازمان‌های مختلفی که در عرصه بین الملل و بدون توجه به گرایش دینی و مستقل از جوامع مذهبی فعالند، به ترویج و ترغیب فرایند گفت‌وگوی میان ادیان می‌پردازد. تمامی این سازمان‌ها عضو شبکه بین المللی گفت‌وگوی بین ادیان هستند. باتیان قدیمی تر این مرکز که هیأت مؤسس آن را تشکیل می‌دهند عبارتند از: انجمن بین المللی برای آزادی دینی^۱ و کنگره جهانی ادیان^۲ و کالج وست‌مینستر آکسفورد^۳ که گروه الهیات و مطالعات ادیان آن بسیار معتبر است. البته حمایت‌های هیأت مؤسس، مشاوران و رایزنان بین المللی نیز همچنان پشتیبان فعالیت مرکز است.

فعالیت‌ها

الف) برگزاری کنفرانس‌ها

سال ۲۰۰۳

۱. برگزاری اجلاس مشورتی درباره آموزش میان دینی به جامعه جهانی در مقر سازمان ملل متحد. این کنفرانس در روزهای هفدهم و هجدهم مارس ۲۰۰۳ با همکاری چند سازمان فعال در عرصه گفت‌وگوی ادیان از جمله پارلمان ادیان جهان و سازمان یونسکو برگزار شد.

۲. کنفرانسی درباره مسائل جنسی، ازدواج، خانواده و ادیان کتابی در مارس ۲۰۰۳.

۳. برگزاری کنفرانس بین المللی چشم‌انداز ادیان بر جهانی شدن: اخلاق، معنویت و ادیان، تحول در جهانی شدن برای دستیابی به خیر همگانی. روسیه، ۲۵ تا ۳۰ آوریل ۲۰۰۳.

۴. اجلاس شبکه سازمان‌های بین المللی بین دینی در سپتامبر سال ۲۰۰۲ در آکسفورد.

۵. اجلاس سالانه مرکز بین المللی بین ادیان.

سال ۲۰۰۴

۱. مشارکت در برگزاری کنفرانس جهانی پارلمان ادیان جهان در بارسلونای اسپانیا.

۲. اجلاس مشورتی درباره آموزش میان دینی با همکاری سازمان معید شناخت که همزمان با تاریخ کنفرانس پارلمان ادیان جهان برگزار خواهد شد.

اهداف مرکز

۱. فراهم آوردن زمینه‌های پژوهش، آموزش و مواجهه میان افراد، سازمان‌ها و جوامع دینی و مذهبی در سراسر جهان.

۲. تشویق و ترغیب فعالیت‌های میان دینی از راه الف) ایجاد درک متقابل و تفاهم میان معتقدان به سنت‌های گوناگون دینی

ب) معرفی الگوهای مناسب برای همکاری، ایجاد صلح و تحقق حقوق بشر

ج) پرداختن و توجه دادن به موضوعات و امور انتقادی و مطرح جهان

د) کمک به حل درگیری‌ها و تعارضات

ه) برگزاری کنفرانس، سمینار و انتشار کتاب و مقاله در جهت تحقق اهداف مرکز، تشویق و ترغیب مشارکت صلح‌آمیز و همدلانه دینداران و غیردیندار در جهان

همکاری‌های بین المللی

نمایندگانی از چهارده سازمان بین المللی فعال در عرصه گفت‌وگوی ادیان و امور میان دینی در مارس ۲۰۰۱ در آکسفورد، مقر این مرکز گرد هم آمدند تا درباره همکاری و برقراری ارتباطات بهتر مذاکره کنند. در آن نشست که به میزبانی این مرکز صورت گرفت شرکت‌کنندگان بر سر یک تقویم مشترک برای فعالیت‌های سالانه همکاری‌های بعدی به توافق رسیدند. آنان همچنین توافق کردند که ارتباط شبکه‌ای جدیدی با مدیریت این مرکز میان تمامی آنها شکل بگیرد و این مسأله را سال بعد در کنفرانس بوداپست تکمیل کردند و بر سر تنظیم و انتشار یک خبرنامه مشترک درباره فعالیت‌های این سازمانها توافق کردند تا در آن از برنامه‌ها و

فعالیت‌های مشترک تمامی سازمان‌ها و یا هر یک از آنها سخن به میان آید.

ب) انتشارات

۱. خبرنامه

فصلنامه‌ای خبری منتشر می‌شود که به اطلاع‌رسانی درباره فعالیت‌های مرکز، سازمان‌های بین المللی بین ادیانی و دیگر برنامه‌ها و وقایع حوزه مطالعات ادیان و گفت‌وگوی میان دین‌های جهان می‌پردازد. این خبرنامه در وبسایت مرکز نیز قابل دسترسی است. در صورت مکانیه با مرکز دریافت پستی آن در ایران نیز ممکن است.

۲. کتاب‌ها

۲.۱. ستجش اخلاق جهانی: صداهایی از سنت‌های قدیم درباره ارزش‌های اخلاقی، ویراسته مارکوس برلیبروک و پیگی مورگان (انگلیسی).

۲.۲. ادیان و گفت‌وگو: از منظر هندویی: درس خطابه پروفیسور کی. ال. سشاکوی رتو

۲.۳. تهدید یا وعده: مطالعه‌ای درباره دین و فعالیت میان دینی: مجموعه مقالات ارائه شده در کنفرانس این مرکز در آوریل ۱۹۹۵.

۲.۴. گونه‌های یک آینده میان دینی، ویراسته سلیا و دیوید استوری، مجموعه مقالات ارائه شده در کنفرانس بنگالور در هند در اوت ۱۹۹۳.

۳. نشریات

مواجهه ادیان جهان (World Faiths Encounter) و مجله کنگره جهانی ادیان، نشریاتی خواندنی هستند که با هدف اطلاع‌رسانی و نشر اخبار و دیدگاه‌ها درباره موضوعات میان دینی در اختیار علاقه‌مندان به این حوزه‌ها قرار می‌گیرند. این دو نشریه توسط مرکز منتشر می‌شود.

ج) آموزشگاه الکترونیکی میان دینی

این مرکز با همکاری چند نهاد دیگر وبسایتی را ایجاد کرده تا به امر آموزش الکترونیکی و مجازی در فضای اینترنت دست بزند و از این طریق درباره موضوعات مربوط به مباحث میان دینی و گفت‌وگوی ادیان برنامه‌های آموزشی را به اجرا گذارد. از اهداف اولیه و اساسی این آموزشگاه فراهم آوردن زمینه‌های علمی مناسب برای اجرای برنامه‌های گفت‌وگویی و میان دینی در نقاط مختلف دنیاست. با آموزش به کارآموزان و مراجعان جهان آنان تشویق و ترغیب می‌شوند در محل زندگی خویش برنامه‌های گفت‌وگویی و مباحثات میان دینی را مطرح کنند. برای توضیحات بیشتر در این زمینه می‌توان با نشانی الکترونیکی

friends @ interfaith-centre

مکانیه کرد. کسانی که در این زمینه مطالب یا مقاله‌ای داشته باشند می‌توانند مقاله خود را به نشانی الکترونیکی

editor « interfaithstudies.org

ارسال کنند.

مباحثی که هم‌اینک در این وب‌سایت مورد بحث است عبارتند از:

۱. مفهوم «میان‌دینی» چیست؟
۲. ارتباطات اجتماعی و ارزش‌های مشترک
۳. آزادی دینی و حقوق بشر
۴. صلح، جنگ و آشتی
۵. محیط زیست و عدالت اجتماعی
۶. گفت‌وگو و الهیات جهانی
۷. سفر به مرکز گفت‌وگوی معنوی و روحانی
۸. اینک چه می‌توانیم انجام دهیم؟

د) نشست‌های علمی و کارگاه‌های تبادل اندیشه

۱. برگزاری اجلاسی با عنوان «مکاتب دینی و همزیستی اجتماعی: گفت‌مانی میان‌دینی»، مکان برگزاری این نشست در ساختمان مجلس اعیان در شهر لندن بود. این اجلاس در روز دوشنبه یازدهم نوامبر سال ۲۰۰۲ با حضور شخصیت‌ها و نهادهای مختلف دینی از جمله بنیاد الخویی لندن به عنوان نماینده شیعه برگزار شد.

۲. اجلاس بوداپست، ۲۰۰۲. در این اجلاس مرکز بین‌المللی بین ادیان متولی برگزاری کارگاه‌های علمی در موضوعات میان‌دینی بود که از ۲۸ ژوئیه تا دوم اوت ۲۰۰۲ برگزار گردید.

۳. اجلاس دوم شبکه سازمان‌های بین‌المللی بین ادیانی:

بعد از کنفرانس بوداپست این اجلاس برگزار شد که به مدت دو روز در تاریخ ۲ تا ۴ اوت ۲۰۰۲ ادامه یافت. در آن اجلاس برنامه‌ها و طرح‌هایی به تصویب رسید که اینک در حال انجام است و برخی طرح‌ها مربوط به کنفرانس بین‌المللی پارلمان ادیان جهان در سال ۲۰۰۴ است.

اجلاس بعدی این شبکه در روزهای ۱۷ تا ۲۰ سپتامبر سال ۲۰۰۳ در شهر آکسفورد برگزار خواهد شد.

۴. اجلاس صلح در خاورمیانه، با شرکت نمایندگان از اسرائیل و فلسطین، در تاریخ ۱۱ ژوئن سال ۲۰۰۳ در شهر آکسفورد برگزار شد.

۵. نشست علمی خدا، راهنمایی برای متحیرین با حضور پروفیسور کیث وارد (Keith Ward)، ربای دکتر نرمن سالامون (Norman Solomon)، عالیجناب دیپاک نیک (Deepak Naik) و عالیجناب مارکوس بریبروک (Marcous Broybrook) این اجلاس در روزی با عنوان «روز دوستان مرکز» در ششم ژوئن در شهر آکسفورد برگزار شد.

۶. بل‌هایی برای رسیدن به صلح: چشم‌اندازهای

میان‌دینی: این نشست علمی روز بیست‌ویکم ماه مه، در قالب سمیناری یک‌روزه با همکاری دپارتمان تحصیلات تکمیلی دانشگاه آکسفورد در این شهر برگزار شد.

۷. پلورالیزم دینی در ایالات متحده آمریکا و بریتانیا: این اجلاس علمی با شرکت پروفیسور دیانا اک (Diana Eck) از دانشگاه هاروارد و دکتر هاربت کرابتری (Harriet Crabtree) از شبکه بین‌الادیان بریتانیا در دانشگاه سواس (SOAS) در نهم ماه مه در لندن برگزار شد.

۸. کنفرانس آزادی مذهبی: در روزهای ششم و هفتم آوریل سال ۲۰۰۲ در آکسفورد گروهی درباره این موضوع در تبت، ایران، شیلی، پنجاب، اروپا و برخی نقاط دیگر به بحث نشستند.

۹. آموزش ده‌هفته‌ای گفت‌وگوی بین ادیان: یک دوره آموزشی ده هفته‌ای از سوی دپارتمان آموزش‌های تکمیلی دانشگاه آکسفورد از اکتبر تا دسامبر سال ۲۰۰۱ برگزار شد. اسائیدی که در این دوره آموزشی تدریس کرده‌اند عبارتند از: ربای نرمن سالامون، پگی مورگان و دکتر آرا بارسام. (Ara Barsam) موضوعات مطرح شده در این دوره آموزشی عبارت بودند از:

تاریخچه و روش‌شناسی گفت‌وگوی میان ادیان، نمونه‌هایی از گفت‌وگوهای ویژه، گفت‌وگوی یهودی- مسیحی، مسیحی- مسلمان، یهودی- مسیحی- مسلمان، هندو- مسیحی، بودایی- مسیحی، بودایی- یهودی، گفت‌وگوی عملی برای زندگی روزمره: با هم غذا خوردن، اخلاقیات طبی، برپایی مناسبت‌های مذهبی، ایمان در محل کار، احترام و ارج نهادن به زندگی: محیط زیست و دلمشغولی‌های اخلاقی: تأکید بر اهمیت و آینده گفت‌وگوهای میان ادیان.

ه) سایر فعالیت‌ها

از موضوعات دیگری که به همت این مرکز طی سالیان پس از تأسیس این نهاد مورد بحث و بررسی قرار گرفته و فعالیت‌هایی که در این راستا صورت پذیرفته می‌توان به موارد زیر اشاره کرد:

۱. برگزاری اجلاس جهانی شدن و مسئولیت دینی (اکتبر ۲۰۰۱).
۲. برگزاری مراسم جشن باغ (Garden Party) (اوت ۲۰۰۱).
۳. برگزاری مراسم روز دوستان (۲۶ ژوئن ۲۰۰۱). این مراسم این بار با حضور جان هیگ و بررسی زندگی معنوی و علمی وی برگزار شد.
۴. سمینار یک‌روزه حیات پس از مرگ (مه ۲۰۰۱).
۵. سمینار از تعارض تا اعتماد: تجربیات میان‌دینی و امکانات (۱۶ تا ۱۸ مارس ۲۰۰۱).

برخی موضوعات مطرح شده در این اجلاس عبارت بودند از:

۱. ضرورت و عقلانیت گفت‌وگو: پروفیسور لنوآردو سودلو، آشوک گانکارین از مؤسسه گفت‌وگوی جهانی و پروفیسور ایان مارخام (Ian Markham) از دانشگاه هوپ لیوربول.
۲. چالش‌های فراروی گفت‌وگو میان ادیان، با حضور جمعی از اندیشمندان هندی.
۳. ارتباطات دینی: اینک در کجا ایستاده‌ایم؟ بررسی آثار و اندیشه‌های هیوستن اسمیت با جلسه پرسش و پاسخ ابراهیم پاتل (Ebrahim Patel) از سازمان هسته بین‌دینی جون و ماری ریس (Mary Reice) از دانشگاه آکسفورد.

۴. گفت‌وگوی بودایی- یهودی: امکانات در حال بروز، با ریاست پروفیسور هارولد کاسیمو (Harold Kasimow) از ایالات متحده آمریکا و راهب فن بوتارا بهیکو (Ven Uttara Bhikku).

۵. از تعارض تا اعتماد: گفت‌وگو بری صلح، با حضور جوانانی از مناطق در حال درگیری: هبا قاضی (Heba Ghazy) از مصر، دوتان آراد (Dotan Arad) از اسرائیل و چند تن دیگر از بوسنی و کرواسی.

۶. حلقه‌های گفتگو: اولین گفت‌وگوی ملی کانادایی: ماریا لامی. از جمله سخنرانی‌های علمی این مرکز می‌توان به موارد ذیل اشاره کرد:

الف) سخنرانی دکتر سید حسین نصر از دانشگاه جورج واشنگتن با عنوان «ارتباط میان ادیان در پرتو بحران محیط زیست» (۱۹۹۴).

ب) سخنرانی دکتر پل نیتز (Paul Knitter) از دانشگاه زاویه (Xavier) آمریکا و دکتر فرید اسحق از دانشگاه کیپ جنوبی آفریقای جنوبی با عنوان «بحران اکولوژیک و بشری: گفت‌وگو بین ادیان و مسوولیت جهانی».

نشانی مرکز:

نشانی پستی: International Interfaith Centre, 2 Market street, Ox 13EF, UK.

تلفن: ۰۰۴۴۸۶۵۲۰۲۷۴۵

فاکس: ۰۰۴۴۱۸۶۵۲۰۲۷۴۶

نشانی وب‌سایت: www.interfaith-centre.org

نشانی پست الکترونیکی: iic@interfaith-centre.org

یادداشتها:

1. International Interfaith Network
2. International Association for Religious Freedom (IARF)
3. World Congress of Faiths
4. West Minister College of Oxford